

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ Γ' ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ	ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και ερευνητικές ασκήσεις		3	15
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης γενικών γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://history.ionio.gr/postgraduate/documentation/studies/modern-history/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος «Ζητήματα οικονομικής ιστορίας» οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να περιγράφουν τις περιόδους και τα βασικά σημεία καμπής της νεότερης οικονομικής ιστορίας και τις επιδόσεις επιμέρους (μεγάλων) γεωγραφικών περιοχών· • να αντιλαμβάνονται τους μετασχηματισμούς στην παραγωγή, το (διεθνές) εμπόριο, το χρήμα, την πίστη και τις επιχειρήσεις και να χαρτογραφούν τη σχέση οικονομίας-πολιτικής· • να συζητούν τους μηχανισμούς στη σφαίρα του δημοσιονομικού κράτους, της αποικιοποίησης και του παγκόσμιου εμπορίου, των αποδόσεων στη γεωργία, της πρωτοεκβιομηχάνισης και της βιομηχανικής επανάστασης και τα κυριότερα παράγωγα αποτελέσματά τους· • να χρησιμοποιούν και να ερμηνεύουν διαγράμματα και πίνακες με ιστορικά οικονομικά στοιχεία (χρονολογικές διαστρωματικά, πάνελ).

Γενικές Ικανότητες	
<i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.:</i>	
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>
	<i>.....</i>
<p>Προαγωγή της ελεύθερης και δημιουργικής σκέψης, ανάπτυξη της συνδυαστικής και αναλυτικής ικανότητας, αυτόνομη και ομαδική εργασία, εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον, παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών, άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής, προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.</p>	

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Κεντρικός θεματικός άξονας του μαθήματος είναι τα βασικά σημεία καμπής της νεότερης οικονομικής ιστορίας, συνδυαστικά με την εξοικείωση των φοιτητών και των φοιτητριών με βασικές οικονομικές έννοιες και θεμελιώδη ερωτήματα που απασχολούν την οικονομική ιστορία ως ερευνητικό πεδίο.

1η παράδοση (Φώτιος Μπαρούτσος): «Η ανάδυση του δημοσιονομικού κράτους στη δυτική Ευρώπη, 13ος-17ος αι»

Περιγραφή: Το δημοσιονομικό κράτος εμφανίζεται προς το τέλος του 12^{ου} και τις αρχές του 13^{ου} αιώνα. Η εναρκτήρια πράξη της μετάβασης στο δημοσιονομικό κράτος συνίσταται στη δημιουργία ενός σταθερού και ταυτόχρονα απλού μηχανισμού για την οικειοποίηση πλούτου από όσους υπέκειντο στην εξουσία των ηγεμόνων. Η εξέλιξη των δημοσιονομικών και συνολικά του κρατικού θεσμικού μηχανισμού σε συνδυασμό με τις ιστορικές συνθήκες αποτελούν τον πυρήνα της πρώτης ενότητας του μαθήματος. Δεύτερη προτεραιότητα, όχι όμως ήσσονος σημασίας, είναι η εξέταση των σύγχρονων θεωριών· σε ποιο βαθμό δηλαδή αποτυπώνουν την ιστορική πραγματικότητα της δημοσιονομικής εξέλιξης των ευρωπαϊκών κρατών.

2η παράδοση (Σίμος Μποζίκης): «Εμπορικός καπιταλισμός: επιχειρηματικότητα & βία, 16ος-18ος αι.»

Περιγραφή: Σε αυτήν την ενότητα εξετάζεται μια περίοδος στην οποία η ευρωπαϊκή η παγκόσμια οικονομία μετασχηματίζονται σημαντικά, με αφετηρία τις ανακαλύψεις και την ανάπτυξη νέων εμπορικών οδών και αποικιών. Εστιάζουμε στη σταδιακή μετατόπιση του ευρωπαϊκού οικονομικού κέντρου βάρους από το νότο και τη Μεσόγειο στη Βορειοδυτική Ευρώπη, με ενδιαμέσο σταθμό την Ιβηρική χερσόνησο και δίνεται έμφαση στην οικονομία των φυτειών, το ρόλο της δουλείας και το «τριγωνικό εμπόριο».

3η παράδοση (Σίμος Μποζίκης): «Αγροτικός καπιταλισμός & πρωτοεκβιομηχάνιση, 17ος-18ος αι.»

Περιγραφή: Η ενότητα εστιάζει στην αγροτική επανάσταση και την πρωτοεκβιομηχάνιση, με έμφαση στη Βορειοδυτική Ευρώπη όπου η αποδυνάμωση των φεουδαρχικών σχέσεων είχε ήδη ξεκινήσει από τον 13ο αιώνα. Θα μας απασχολήσει κυρίως η περίπτωση της Αγγλικής εμπειρίας, οι θεσμικές εξελίξεις με άξονα τις «περιφράξεις» και νεότερες εμπειρικές μελέτες για τις γεωργικές αποδόσεις. Σε αυτό το πλαίσιο, εξετάζεται η σχέση αυτών των διαδικασιών με την «πρωτοεκβιομηχάνιση» και το ζήτημα της εκβιομηχάνισης.

4η παράδοση (Σίμος Μποζίκης): «Πληθυσμός, ανάπτυξη & βιομηχανική επανάσταση, 18ος-19ος αι.»

Περιγραφή: Το κύριο μέρος της ενότητας είναι αφιερωμένο στο ερώτημα, *γιατί συντελέστηκε η Βιομηχανική Επανάσταση στη Βρετανία*, το οποίο συνδέεται με τη συζήτηση για τη Μεγάλη Απόκλιση. Ειδικότερα, εξετάζονται οι ερμηνείες που δίνουν έμφαση σε παράγοντες όπως οι περιφράξεις, η

προτεσταντική ηθική, η αποικιοκρατία κ.ά. συνδυαστικά με την ερμηνεία που δίνει έμφαση στα οικονομικά κίνητρα πίσω από την ανάπτυξη τεχνολογιών εξοικονόμησης εργασίας.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Παραδόσεις πρόσωπο με πρόσωπο / εξ αποστάσεως εκπαίδευση και υποστήριξη</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Πλατφόρμα σύγχρονης εξ αποστάσεως διδασκαλίας Πλατφόρμα ασύγχρονης διδασκαλίας Χρήση power point, προβολή οπτικο-ακουστικού υλικού.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p>Δραστηριότητα</p> <p>Διαλέξεις/παρακολούθηση, προετοιμασία, συμμετοχή</p> <p>Παρακολούθηση διαλέξεων από άλλα μαθήματα του ΠΜΣ στα οποία ο φοιτητής δεν αξιολογείται αλλά των οποίων η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική</p> <p>Μελέτη βιβλιογραφίας</p> <p>Ερευνητικές ασκήσεις</p> <p>Συγγραφή τελικής εργασίας</p> <p>Συνεργασία με διδάσκοντες</p> <p>Σύνολο Μαθήματος</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p> <p>40</p> <p>15</p> <p>100</p> <p>60</p> <p>120</p> <p>40</p> <p>375 ώρες</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και πού είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Η γλώσσα αξιολόγησης είναι τα ελληνικά. Μέθοδοι αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γραπτή εργασία • Ατομικές και ομαδικές ασκήσεις • Προφορικές παρουσιάσεις στην τάξη 	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Το δημοσιονομικό κράτος στη δυτική Ευρώπη, 13ος-17ος αι.

- Ardant, Gabriel (1981), *Storia della finanza mondiale*, Roma: Editori Riuniti.
- Witt, P.C (1987), *Wealth and Taxation in Central Europe. The History and Sociology of Public Finance*, Leamington Spa etc.: Berg.
- Hoffman P.T- Norberg, K. (1994), *Fiscal crises, liberty, and representative government, 1450-1789*, Stnford, California: Stanford University Press.
- Bonney, Richard (1995), *Economic Systems and State Finance*, Oxford: Clarendon Press.

- Bonney, Richard (1999), *The Rise of the Fiscal State in Europe c. 1200-1815*, Bath: Oxford University Press.

Εμπορικός καπιταλισμός: επιχειρηματικότητα & βία, 16ος-18ος αι.

- Kocka, Jürgen (2021), *Ιστορία του Καπιταλισμού*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- Allen, Robert C. (2023), *Παγκόσμια οικονομική ιστορία*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- Persson, Karl Gunnar & Sharp, Paul (2018), *Οικονομική ιστορία της Ευρώπης: γνώση, θεσμοί και ανάπτυξη από το 600 μέχρι σήμερα*. Αθήνα: Εκδόσεις Διπλογραφία.
- Landes, David S. (2005), *Ο πλούτος και η φτώχεια των εθνών: γιατί μερικά έθνη είναι τόσο πλούσια και μερικά τόσο φτωχά*. Αθήνα: Εκδοτικός Οίκος Λιβάνη.
- Κρεμμυδάς, Βασίλης (1999), *Εισαγωγή στην οικονομική ιστορία της Ευρώπης*. Αθήνα: εκδ. Γ. Δαρδανός.

Αγροτικός καπιταλισμός & πρωτοεκβιομηχάνιση, 17ος-18ος αι.

- Allen, Robert C. (2021), *Η Βιομηχανική Επανάσταση*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- Persson, Karl Gunnar & Sharp, Paul (2018), *Οικονομική ιστορία της Ευρώπης: γνώση, θεσμοί και ανάπτυξη από το 600 μέχρι σήμερα*. Αθήνα: Εκδόσεις Διπλογραφία.
- Κρεμμυδάς, Βασίλης (1999), *Εισαγωγή στην οικονομική ιστορία της Ευρώπης*. Αθήνα: εκδ. Γ. Δαρδανός.
- Tuma, Elias (1978), *Ευρωπαϊκή οικονομική ιστορία*, τ. Α' & Β'. Αθήνα: εκδ. Γ. Δαρδανός.
- Sweezy, Paul & Dobb, Morris κ.α. (1982), *Η μετάβαση από τη φεουδαρχία στον καπιταλισμό* Αθήνα: Θεμέλιο.

Πληθυσμός, ανάπτυξη & βιομηχανική επανάσταση, 18ος-19ος αι.

- Allen, Robert C. (2021), *Η Βιομηχανική Επανάσταση*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
 - Allen, Robert C. (2023), *Παγκόσμια οικονομική ιστορία*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
 - Landes, David S. (2005), *Ο πλούτος και η φτώχεια των εθνών: γιατί μερικά έθνη είναι τόσο πλούσια και μερικά τόσο φτωχά*. Αθήνα: Εκδοτικός Οίκος Λιβάνη.
 - Persson, Karl Gunnar & Sharp, Paul (2018), *Οικονομική ιστορία της Ευρώπης: γνώση, θεσμοί και ανάπτυξη από το 600 μέχρι σήμερα*. Αθήνα: Εκδόσεις Διπλογραφία.
- Harley, Charles Knick, «Βρετανική και ευρωπαϊκή εκβιομηχάνιση», στο: Συλλογικό (2022), *Η ιστορία του καπιταλισμού του Κέιμπριτζ*, τ. Α'. Αθήνα: εκδ. Παπαζήση.